

ZÁPISNICA

Účel: zasadnutie Stálej medzirezortnej komisie Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej len „MDV SR“) a Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR“, spolu ďalej len „Komisia“)

Miesto konania: MDV SR, Bratislava

Dátum, čas: 17. 03. 2022, 13:00 – 15:30 h

Zúčastnení: Michal Hýsek, predseda Komisie
Maroš Klinčák, podpredseda Komisie
Zdenek Baška, člen Komisie
Pavol Hudák, člen Komisie
Igor Urbánik, člen Komisie
Adolf Uličný, člen Komisie, prítomný formou videokonferencie
komisia uznášaniaschopná
člen Komisie Róbert Tóth sa nezúčastnil zasadnutia (ospravedlnený)

Prizvaní odborníci:

Ján Sokol (Dopravný úrad)
Martina Chibel'ová (Dopravný úrad)
Marek Past'ak (Vzdušné sily Ozbrojených síl SR)
Pavol Balažovič (Vzdušné sily Ozbrojených síl SR)
Radoslav Kupec (Úrad vojenského letectva MO SR)
Michal Kolařík (Úrad vojenského letectva MO SR)

Priebeh zasadnutia Komisie:**1.) Program**

Zasadnutie Komisie bolo zvolané operatívne v súvislosti s vojenským konfliktom na Ukrajine, pričom výnimočne neboli uplatňované ustanovenia Rokovacieho poriadku týkajúce sa lehoty predkladania materiálov a ich zaslania členom Komisie. Jediným plánovaným bodom programu bolo prerokovanie materiálu SMK/2022/4. Predseda Komisie priamo na zasadnutí predložil ešte materiál SMK/2022/5 týkajúci sa zmeny Rokovacieho poriadku.

Zasadnutia Komisie sa z dôvodu plnenia iných pracovných úloh osobne nezúčastnili zástupcovia Veliteľstva vzdušných síl Ozbrojených síl SR Róbert Tóth a Adolf Uličný. Adolf Uličný sa pripojil prostredníctvom videokonferencie.

2.) Materiál SMK/2022/4 – Opatrenia vo vzťahu k využívaniu vzdušného priestoru Slovenskej republiky v súvislosti s vojenským konfliktom na Ukrajine

Materiál bol vzhľadom na naliehavosť riešenia vzniknutej situácie predkladateľom predložený 1 deň pred konaním zasadnutia a členovia Komisie s výnimkou predkladateľa a predsedu Komisie sa s ním oboznámili až na samotnom zasadnutí. Vzhľadom na povahu materiálu boli všetky dokumenty súvisiace s týmto zasadnutím Komisie označené stupňom dôvernosti „chránené“.

V nadväznosti na aktuálnu bezpečnostnú situáciu v súvislosti s vojenskou agresiou Ruskej federácie voči Ukrajine, Severoatlantická aliancia (ďalej len „NATO“) vyhlásila pre členské štáty NATO krízové opatrenia v rámci aliančného systému reakcie na krízové situácie. MO SR prijalo v súlade s Národným systémom reakcie na krízové situácie požiadavku vykonať realizáciu opatrení, okrem iného nevyhnutné opatrenia vo vzťahu k využívaniu vzdušného priestoru SR. Vláda SR dňa 16. 03. 2022 prijala uznesenie, ktorým uložila povinnosť prijať nevyhnutné kroky na zabezpečenie preletov lietadiel OS SR a lietadiel členských štátov NATO, na základe čoho predkladateľ vypracoval predložený materiál.

Predkladateľ prezentoval materiál za pomoci PPT prezentácie. Predmetom materiálu bolo vytvorenie troch vzdušných koridorov cez vzdušný priestor SR na zabezpečenie preletov najmä tankovacích, hliadkovacích a iných lietadiel, pričom tieto koridory nadväzujú na už vytvorené koridory v Česku, Poľsku a Maďarsku tak, aby bola zabezpečená kontinuita v plnení úloh. Prvý koridor TC_S01 má slúžiť na prelety z Česka do Maďarska, druhý koridor TC_S02 na prelety z Česka smerom k štátnej hranici s Ukrajinou a tretí koridor TC_S03 na prelety medzi Poľskom a Maďarskom.

Predkladateľ na úvod vzniesol otázku, či sa SMK bude zaoberať týmito konkrétnymi koridormi alebo prijme všeobecné riešenie, pričom uplatnenie pre jednotlivé koridory by sa riešilo formou prílohy resp. aj dodatočne, nakoľko možno očakávať, že v budúcnosti vzniknú požiadavky na podobné koridory aj v iných trasách. Komisia rozhodla zaoberať sa konkrétnymi predloženými koridormi.

Zástupca LPS p. Urbánik informoval, že na úrovni poskytovateľov LNS a taktiež v komunikácii s DÚ došlo k zavedeniu „No planning zone“ (lety nie sú plánovateľné, ale nie je zákaz lety vykonávať) od FL 245 vyššie vo východnej časti FIR Bratislava. V tejto súvislosti upozornil na zváženie potreby zriadenia priestoru so zákazom letov s ohľadom na medializované obavy o možnom útoku na letisko Užhorod, ktoré sa nachádza v bezprostrednom susedstve štátnej hranice SR-Ukrajina. Zástupca VzS OS SR p. Uličný potvrdil, že na takomto variante sa pracuje, pričom by išlo o kontinuálny pás od Pobaltia až po Balkán, avšak jeho prijatie možno očakávať v horizonte najskôr 14 dní. Komisia sa zhodla, že minimálne do tejto doby je potrebné riešiť problematiku koridorov tak, ako bola predložená. Po zriadení takéhoto priestoru by sa mohlo prehodnotiť používanie niektorých koridorov, napr. TC_S03.

Zástupca LPS vyjadril obavu z toho, že koridorom TC_S03 by mohlo dôjsť k významnému obmedzeniu civilnej letovej prevádzky od stredného Slovenska smerom na východ a taktiež obavu z toho, že nadväznosť koridoru TC_S02 na priestory LZTRA07Y a LZTRA10 môže spôsobiť ďalšie problémy civilnej letovej prevádzke. Navrhol „napriamenie“ koridoru TC_S01 tak, aby sa vyhol navigačnému bodu NIT a taktiež „napriamenie“ koridoru TC_S02, aby sa vyhol bodu BERVA. Taktiež navrhol posunutie koridoru TC_S03 východným smerom, východne od spojnice navigačných bodov KEKED – LENOV, čím by sa výrazne znížil zásah do civilnej letovej prevádzky. Veľkým problémom pre LPS aj DÚ je aj skutočnosť, že tieto koridory nebudú

publikované a nebudú známe ani pre Network Managera Eurocontrolu, čo môže spôsobiť veľké problémy civilnej letovej prevádzke, najmä v prípade neočakávaných udalostí. Navrhol radšej uzatvoriť istú časť vzdušného priestoru, do ktorej by nebolo možné plánovať lety civilných lietadiel, pričom argumentoval príkladom Poľska, kde sa to takto realizuje. Pán Uličný potvrdil, že takéto riešenie by mohlo byť aplikované v blízkej budúcnosti, aj s ohľadom na dosah striel Ruskej federácie až nad časť územia SR.

Zástupca ÚVL argumentoval, že napriamenie koridoru TC_S01 a hlavne koridoru TC_S02 by spôsobilo, že malá časť koridoru by sa dostala nad územie Česka, čo podľa jeho názoru nie je prípustné. Následnou diskusiou bolo aj zo strany VzS OS SR potvrdené, že je to realizovateľné a dojednanie s ČR je možné na základe „cross-border“ dohody. P. Uličný prisľúbil, že to ešte v deň zasadnutia Komisie preverí na českej strane a bude informovať.

Predseda Komisie poukázal na nutnosť ponechania Letiska Košice v prevádzke, nakoľko slúži ako významný humanitárny bod v súvislosti s krízou na Ukrajine. Rozhodnutie o prípadnom uzatvorení tohto letiska z bezpečnostných dôvodov by muselo byť prijaté na úrovni vrcholových orgánov štátu. Komisia sa zhodla, že nemá mandát na prijímanie riešení na základe neoficiálnych hrozieb, ale v zmysle uznesenia vlády SR č. 196/2022 má za úlohy vyriešiť otázku koridorov.

P. Urbánik ďalej požadoval, aby v rozhodnutí predsedu SMK bolo jasne deklarované, ktoré letové hladiny nad a pod koridormi je možné bežne využívať pre civilnú letovú prevádzku, čo bolo zo strany zástupcov VzS OS SR objasnené. Problém však môže vzniknúť v prípade neočakávanej situácie, napr. nutnosti vojenského lietadla opustiť vymedzený koridor alebo naopak civilného lietadla prekrižovať koridor, napr. pri strate spojenia. Na základe následnej argumentácie boli nejasnosti odstránené.

P. Balažovič oboznámil Komisiu s tým, že väčšina letov v koridoroch bude plánovaná, a teda informácia o nich bude známa 12 alebo 24 h vopred. Aj v prípade neplánovaných letov bude prilet lietadla nad územie SR známy v dostatočnom predstihu, napr. 30 minút. Lety lietadiel v koridoroch budú vykonávané bez podaného FPL a s vypnutým odpovedačom sekundárneho radaru, ktorý však bude zapnutý v prípade núdze, ak by lietadlo muselo opustiť vymedzený koridor. Jednotlivé koridory by sa podľa očakávaných letov aktivovali alebo deaktivovali, aby bolo umožnené lepšie využitie aj pre civilnú letovú prevádzku.

Komisia sa v súvislosti s trasou koridorov zhodla na nasledujúcom:

TC_S01 – bude napriamený tak, aby viedol priamo medzi bodmi ODNEM a PITOK, vynechá bod NIT

TC_S02 – bude napriamený tak, aby viedol priamo z bodu ODNEM k priestorom LZTRA 07/10, vynechá teda bod BERVA a čiastočne povedie nad územím ČR

TC_S03 – ponechaný v navrhovanej podobe, v budúcnosti (napr. po zriadení zakázaného priestoru pri štátnej hranici s Ukrajinou) môže byť zrušený alebo prehodnotený

Komisia na základe prediskutovaných skutočností na mieste navrhla úpravy návrhu rozhodnutia, ktoré následne bude dopracované na MDV SR a poslané členom Komisie na pripomienkovanie. Vzhľadom na krátkosť času boli členovia Komisie vyzvaní, aby svoje pripomienky k návrhu rozhodnutia zaslali v piatok 18. 03. 2022, v prípade protichodných pripomienok môže byť zvolané mimoriadne zasadnutie Komisie formou online rokovania.

LPS a vojenské zložky sa zhodli, že nevyhnutné posúdenie bezpečnosti zriadenia koridorov vo vzdušnom priestore SR vypracujú spoločne, čo najskôr, do termínu 25. 03. 2022. DÚ následne vykoná preskúmanie posúdenia bezpečnosti, s termínom čo najskôr.

3.) Materiál SMK/2022/5 – Zmena Rokovacieho poriadku

Vzhľadom na skutočnosť, že najmä v súvislosti s pandémiou COVID-19 nebolo dlho možné uskutočniť riadne zasadnutie Komisie, predseda Komisie navrhol a priamo na zasadnutí predložil krátky materiál, ktorého cieľom je pozmeniť Rokovací poriadok Komisie tak, aby bolo umožnené zasadnutie Komisie a hlasovanie členov aj formou videokonferencie.

4.) Hlasovania

Členovia Komisie hlasovali o troch návrhoch:

a) Uznesenie č. U/2022/5 – Zmena rokovacieho poriadku

(umožnenie konania zasadnutia Komisie a hlasovania členov Komisie formou videokonferencie)

Výsledok hlasovania: za – 5 x, proti – 0, zdržali sa – 0.

Člen Komisie p. Uličný v tomto bode ešte nemohol hlasovať vzhľadom na pripojenie online.

Materiál bol schválený a uznesenie bolo prijaté.

b) Použitie čl. 11 (2) a (3) Rokovacieho poriadku Komisie – nezverejnenie materiálov a uznesení Komisie na webovom sídle MDV SR

(s ohľadom na skutočnosti v prerokovávanom materiáli bola navrhnuté použitie týchto ustanovení)

Výsledok hlasovania: za – 6x, proti – 0, zdržali sa – 0.

Člen Komisie p. Uličný už mohol v tomto bode hlasovať formou videokonferencie.

c) Uznesenie č. U/2022/4 a o návrhu rozhodnutia predsedu Komisie č. R/2022/8

Výsledok hlasovania: za – 6x, proti – 0, zdržali sa – 0.

Člen Komisie p. Uličný už mohol v tomto bode hlasovať formou videokonferencie.

Materiál bol schválený s pripomienkami a uznesenie so zapracovanými pripomienkami bolo prijaté.

Záver z rokovania:

Záver z rokovania sú uvedené v jednotlivých uzneseniach.

Zapísal: Peter Pšenica, tajomník Komisie

Bratislava dňa 17. 03. 2022

Michal Hýsek
riaditeľ odboru civilného letectva
poverený vykonávaním funkcie
generálneho riaditeľa sekcie civilného letectva
predseda Stálej medzirezortnej komisie

Príloha: Prezenčná listina